

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Menardus <Eisnacensis>

[Basel], 1475

[Epistole canonice]

[urn:nbn:de:bsz:31-313543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313543)

aure flatu tendebat ad lit⁹. Et q̄ iudissem⁹ i
locu bitthalasū impigerūt nauē: et proa q̄de
fixa manebat immobilis: puppis vō soluebat⁹
a vi maris. Militū autez osiliū fuit vt custodi
as occiderēt. ne q̄s eū enatasset effugeret: cen
turio aut volēs suare paulū prohibuit fieri. Ius
sitq; eos q̄ possēt natate mittē se p̄mos et eua
dere et ad trāz exire: et ceteros alios i tabul⁹ fe
rebāt: quosdā sup ea q̄ d nauī erāt. Et sic factū
ē: vt oēs aie euaderēt ad trā. **Ca⁹. xxviii.**

Ad eū euasissim⁹: tūc agnouim⁹
q; mitilene insula uocabat⁹. Barbari
vō p̄stabāt nō modicā huāita:
tē nob. Accēsa enī pira rehuābāt
nos oēs: p̄tē ydros q̄ immebat et frig⁹. Cū cō
gregasset aut paul⁹ sarmētoz. aligra mltitu
diez et iposiss⁹ sup ignē: uipa a calōe eū p̄ces
sisset iualit manū ei⁹. Vt vō vidēt bābari pen
dentē bestia de māu ei⁹: ad muicē dicebāt. Vn
q; homiada ē hō h: q̄ eū euasit d marī vlcō nō
sinit eū uiuē. Et ille q̄de exuādo bestia in ig
nē. nichil mali passus ē. At illi existimabant
eū i timorē sūtendūz: et sbito casu: et mori
p̄iu aut ill⁹ s̄p̄rātibz et vidētibz nichil mali in
eo fieri: sūtentes se. dicebāt eū esse deū. In lo
cis aut ill⁹ erāt p̄dia p̄nāpis insule noie publi:
q̄ nos suscipiēs. triduo benigne exhibuit. Cō
figit aut p̄rez publii febribz et dissinteria vira
tū iacē. Ad quez paul⁹ intēuit: et tū orasset et
imposuisset ei man⁹ saluauit euz. Quo facto:
oēs q̄ i insula habebāt s̄mitates accedebant
et curabāt. Qui eā mult⁹ honoribus nos ho
norauerūt: et nauigātibz imposuerūt q̄ necessa
ria erāt. Id⁹ mēses aut tres nauigaum⁹ i na
uū alexādrinā q̄ i insula hyēmauerat: cui eāt in
signe castrorū. Et eū uissem⁹ siraculā: mansi
m⁹ ibi triduo. Inde eū eūlegentes deuenimus
regiū: et p⁹ vni die flāte austrō sēda die ueni
m⁹ putholos. vbi muēt⁹ fr̄ibz rogati sum⁹
manē apud eos dies septē: et sic uenim⁹ romā
Et inde eū audissēt fr̄es occurrerūt nob vlcq;
ad appij forū. et tribo tabernis. Quos eū vidis
set paul⁹ gr̄as agēs deo accepit fiduciaz. Cū
aut uissem⁹ romā pmissū ē paulo pmanē sibi
met: eū custodiēte se milite. Id⁹ terciū aut diē
suocauit p̄mos iudeorum. Cūq; uenissent
dicebat eis. Ego uiri fr̄es nichil aduersus le
gē faciēs aut morē paternū: vidē⁹ ab iherosoli

mis edit⁹ sū i man⁹ romanorū: q̄ eū int̄roga
tionē de me habuissēt. uoluerūt me dimittere:
eo q; nulla esset causa mort⁹ i me. Conēdicen
tibz autē iudeis coact⁹ sū appellare cesarē: non
q̄si gentē meā habēs aliqd accusare. Propter
hāc igit⁹ causā rogauī uos uidē et alloq; Prop
ter spem enī isrl⁹ cathena hac arcūdā⁹ sū. At
illi dixerūt ad eū. Nos neq; litteras accepim⁹
de te a iudea: neq; adueniēs aliq; frat⁹. nun
ciāuit aut locut⁹ ē qd de te malū Rogam⁹ au
tem te audire q̄ sēt. Nā de secta hac notū est
nob: q; vbiq; ei oēdiat⁹. Cū ostitussēt aut illi
diē uenerūt ad eū i hospitiū plurimū. q̄bz expo
nebat testificāos regnū dei suadēsq; eis de iheru
ex lege moysi et p̄phet⁹ a mane vlcq; ad uespē
ram. Et q̄daz credebāt hīs q̄ dicebāt: q̄dam
uero nō credebāt. Cūq; inuicē nō essēt oēnā
ētes: discedebāt dicēte paulo vni vbi. Quia
bū spūs s̄ci⁹ locut⁹ ē p̄ ysaiā p̄phetā ad p̄es
nr̄os dicēs. Vade ad pplm istū et dic. Aures au
diētis et nō intelligēt: et vidētēs videbit⁹ et nō
p̄spiciēt. Inuassatū ē cor ppli hui⁹ et auribus
grauit⁹ audierūt et oculos suos opresserūt: ne fō
te videant oclis et auribz audiant et corde intel
ligāt: et sūtant se et sanē eos. Notū ē sit uo
bis: qm̄ gentibz missū ē s̄ salutare dei: et ipi au
diēt. Et eū s̄ dixisset: exierūt ab eo iudei multā
habētes int̄ se q̄stionē. Mansit aut biēnio to
to i suo obductu: et suscipiebat oēs q̄ ingrediebā
tur ad eū: p̄dicās regnū dei et docēs q̄ sunt de
dño ihu xp̄o eū omī fiducia sine p̄hibitione.

**Expliat libez actuum apostolorum. Inapit
prologus in epistolas canonicas.**

Non ita est odo apud gre
cos qui integre sapiunt
fidemq; rectam sectantur
epistolarum septez: que
canonice nuncupantur. si
cut in latinis codicibus
iuenit⁹: vt q; petr⁹ ē pri
m⁹ i ordie aplōrū p̄me sūt eādem ei⁹ eplē i or
dine cetēarū. S; sic euāgelistas dudū ad wi
tātis lineam correxim⁹: ita has p̄prio ordinē
deo iuuante reddim⁹. Est enī vna eaz. prima
iacobi: due petri: tres iohannis. et iude vna.
Que si sic vt ab eis digesse sūt ita q; ab inter
pretibz fidelit⁹ i latinū vterentur ploqum. nec

ambiguitatem le
se vaietas impu
vinitate trinitate
legum⁹. i q̄ eādem
tū erratū esse a
modo uocabula
ipa sua edicōe p
re⁹ testimoniū c
katholica rotom
vna diuinitas sub
uero eplis quant
lectorez prudēce
rochiuz dñi a me
inq̄r⁹ meaz q̄dā
sibz cotrodēdaz e
toremq; factaz.
ego i tali ope ne
p̄amisco: nec fact
sibz denegabo.

**Expliat prologi
epistolam canoni**

**Expliat argume
nta beati iacobi a**

vīe pacēdam og
tū habvat: vt sic
tes. Si q̄s aut v
deo q̄ dat oibo a
dabit⁹ ei. Postul
sui enī testat l

ambiguitatem legentibus faceret. nec de monu se se vaietas impugnet: illo pape loco ubi de unitate trinitatis in prima iohannis epla posita leguntur. i qd eam ab infidelibus inflatoribus multu erratu esse a fidei veritate coperimur: triu tunc modo vocabula s e aque sanguinis et spūs in ipa sua edicōe ponētib: et p̄ris verbis ac sp̄ritus testimoniu omittētib: i qd maxime et fides catholica rotat: et p̄ris et filij et spūs sancti vna diuitas substantia approbatur. In ceteris vero eplis quantu a nra alioru distet editio: lector prudēte dereliquo. **S**z tu vgo xpi et roebius dū a me imp̄sius scripture veritatem inq̄r meaz qdamodo fenectutem iudoz dē tibi corrodēdas exponis: q me saluari coruptore inq̄ sactaz p̄nūciant scripturaz. Sed ego i tali ope nec emuloz meoz iuidēdas p̄misco: nec sacte scripture veritatem polcens tibi denegabo.

Explicit prologus. Inapit argumentum in epistolam canonica beati iacobi apostoli.

Iacobus apostolus sanctu instruit cleru de cultura celestiu p̄ceptoru et regula catholice obediēcie: et de iudee passiōe maiestate: et de fuelacōe plurimoru: et de mēdacō m̄gr̄oz.

Explicit argumentum. Inapit epistola canonica beati iacobi apostoli. Ca. 1.

Iacobus dei et dñi nri ihu xpi filius: duodeci tribu q sūt i dispersione salutem. Omne gaudiu existimate fr̄es mei euz i temptacōes vaias iēderitis: sciēte q p̄bacō fidi v̄re passiōam opat. Passiōa aut op̄ p̄feca tu habeat: vt sit p̄fecti et integri i nullo deficiētes. Si q̄s aut v̄m idiget sapiēcia postulet a deo q dat oibo affluēt et non improperat: et dabit ei. Postulet aut i fide: nichil hesitans. Qui eni hesitat simil ē fluctu maris: q a vēto

induet et dēuēret. Non ē estimet hō ille q accipiat aliquid a dño. Vir duplex aio inconstans ē i oibo v̄is suis. Gloriet̄ aut frat̄ humil̄ i exaltacōe sua: diues aut i hūilitate sua: qm̄ si erit flos sem̄ insibit. Exort̄ ē eni sol cū ardōe et arefecit fenū: et flos ei⁹ decidit: et decore vultus ei⁹ deperit. Ita et diues i iūneib⁹ suis m̄atelet. Beat⁹ vir q̄ suffert̄ tēptacōez: qm̄ cū p̄bat⁹ fuerit accipiet coronā vite: quā re p̄misit de⁹ diligētib⁹ se. Nemo cū tēptat⁹ dicat: qm̄ a deo tēptat⁹. De⁹ eni intēptator maloz est. Npe eni neminē tēptat. Vnusq̄sq̄ vō tēptat⁹ a concupiscēcia sua: abstract⁹ et illect⁹. Deinde concupiscēcia cū ceperit parit peccatū: peccatuz vō cū consummatum fuerit gnat̄ mōtez. Nolite itaq̄ errare fr̄es mei dilectissimi. Omne datum optimū et omne donū p̄fectū desursum ē descēdēs a patre luminū: apud q̄ nō ē insinuatō: nec vassitudis obūbracō. Volūtarie eni genuit nos v̄bo veritatē: vt sim⁹ inicu aliquid creaturē ei⁹. Dat⁹ fr̄es mei dilectissimi. Sit aut ois hō veloc̄ ad audiēduz: tard⁹ aut ab loquēdū: et tard⁹ ad irā. Ita eni viri iusticiā dei nō opat. Propt̄ qd abiēctes oēz immūdiā et abundāciam maliciē in mansuetudine suscipite inlicitum verbum: quod potest saluare animas vestras. Estote autem factores verbi et non auditores tantum fallentes v̄smetip̄sos: quia si quis auditor est verbi et non factor hic comparabitur viro considerāti vultum natiuitatis sue in seculo. Considerauit eni se et abiit: et statim oblitus est qualis fuerit. Qui autem p̄spererit in lege p̄fecte libertatis et permanserit non auditor obliuiosus factus sed factor operis: hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse non refrenās ligam suam sed seducens eoz suum: huius vana est religio. Religio munda et immaculata apud deuz et patrem hec est: visitare pupillos et viduas in tribulacōe eoz: et immaculatus se custodire ab hoc seculo. **Ca. 1. 11.**

Matres mei: nolite in psonaz acceptione habē fide dñi nri ihu xpi gl̄e. Etenim si introierit i cōuentū v̄m vir aureum anulū habēs i veste cābida: introierit aut et paup̄ i sordido bitu: et intendat̄ i eū qui induet̄ ē veste p̄lata et dixerit: tu sede s. b̄n:

Matres mei: nolite in psonaz acceptione habē fide dñi nri ihu xpi gl̄e. Etenim si introierit i cōuentū v̄m vir aureum anulū habēs i veste cābida: introierit aut et paup̄ i sordido bitu: et intendat̄ i eū qui induet̄ ē veste p̄lata et dixerit: tu sede s. b̄n:

pauperi autē dicat: tu sta illic. aut sede sub sella bello pedū meoz: nonne iudicat apud vob/ metiplos et facti estis iudices cogitationū inī qruze. Audite fr̄es dilectissimi. Nōne de⁹ ele git pauperes in h̄ mūdo diuites in fide et heredes regni: qd̄ r̄promisit d⁹ diligētib⁹ se. Vos autē ex honoratis pauperē. Nōne diuites p̄ po tentiā opprimūt vob. et ipi attrahūt vob ad iudiciā: Nōne q̄ ipi blasphemāt bonū nomē qd̄ inuocati ē sup vob. Si tñ legē phatē regālē sedm̄ scripturas diligēs p̄ximū tuū sic recipi. benefaciis: si autē p̄sonas accipit peccatū opera minī: redarguit a lege q̄si transgressores. Curū q̄ autē totā legē suauerit: offēdat autē i vno: fact⁹ ē oim̄ re⁹. Qui enī dixit nō me habere: dixit et nō occidēs. Qd̄ si nō me habere: occidēs autē: fact⁹ ē transgressor legis. Sic loq̄mini et sic facite: sic p̄ legē libertatē iāpiētes iudicari. Iudiciū enī sine misericordiā illi: q̄ non facit misericordiā. Super exaltat autē misericordiā iudiciū. Quid p̄derit fr̄es mei si fidē q̄s dicat se habere: opa autē nō habeat. Nūq̄ poterit fides saluare eū. Si autē frat̄ et soror nudi sint et in digeāt victu q̄tidiano: dicat autē aliq̄s ex vobis illi: ite i pace. calefaci mi et satui mi. nō de dentis autē eis q̄ necessaria sūt corpori: qd̄ p̄derit vob. Sic et fides si nō habeat opa: mortua ē i semetip̄a. S̄z dicit aliq̄s. Tu fidē habes: et ego opa habeo. Nōne nō fidē tuā sine opib⁹: et ego ostendā tibi ex opib⁹ fidē meā. Tu credis qm̄ vn⁹ est de⁹: benefaciis. Et demones credūt: et tremiscūt. Vis autē scire o hō inanis: qm̄ fides sine opib⁹ odiosa ē. Abraham p̄ n̄ rōne ex opib⁹ iustificat⁹ ē. offerēs ysaac filiu⁹ suū sup altare. Vides qm̄ sic cooperabitur opib⁹ illi⁹: et ex opib⁹ fides ostēdata ē. Et sup̄ p̄ta ē scriptura dicens. Credidit abrahā deo: et reputatum ē illi ad iusticiā: et artig⁹ dei appellat⁹ ē. Videtis qm̄ ex opib⁹ iustificatur hō: et nō ex fide tñe. Similit̄ et iacob iheretrix: nonne ex opib⁹ iustificata ē suscipiēs nūciōs: et alia via cōfēse. Sic enī corp⁹ sine spū mortuū ē ita et fides sine opib⁹ motua ē. **Ca. iij.**

Nolite plures magistri fieri fr̄es mei: scientes quoniam magis iudiciū hūmīs. In multis enī offēdim⁹ oēs. Si q̄s i vbo nō offēdit: s̄ p̄fect⁹ est vir. Potest

edā frenis arcēducere totum corp⁹. Si autem equis frena i ora mittim⁹ ad offēdiēduz nob: omne corp⁹ illoz arcēferim⁹. Et ecce naues eū magne sint et a vētis validis mīnēt: arcē ferūt autē a modico gubernaciō vbi impet⁹ dirigētis voluerit. Ita et lingua modicū q̄de⁹ mēbrum ē: et magna exaltat. Ecce q̄nt⁹ ignis q̄ magnā siluā incendit. Et lingua ignis ē: vniūsi tas inq̄tatis. Lingua offēdit in mēbr⁹ n̄ris q̄ maculat totum corp⁹: et inflāmat rotam natiuitatis n̄re inflāmata a gehēna. Dis enī natura bestiaz et volue⁹: et vniūsi edāz et ceteroz domant et domita sūt a natura humana: linguaz autē null⁹ hōim domare potest. Inq̄tum malū: plena veneno mortifero. In ipa b̄ndicimus deū et patrē: et i ipa maledicim⁹ hōies qui ad ymaginē et similitudiez dei facti sint. Ex ipso ore p̄cedit benedictō et maledictō. Nō oportet fr̄es mei h̄ ita fieri. Nūq̄d fōs de eodē foramine emanat dulcē et amarā aquaz. Nūq̄d potest fr̄es mei h̄c vvas facere: aut vitē h̄c. Sic neq̄ salta dulcē potest facē aquaz. Quis sapiēs et discipliat⁹ int̄ vob. Nōne dat ex vob a oūlatione opationē suam i mansuetudie sapiēcie. Nō si zelū amarū habetis: et attentiones sint i cordib⁹ v̄is: nolite glari et mēdaces esse adūsus veritatem. Non enī ista sapiēcia desur sūt descēdēs a p̄re luminū: s̄ frena aialis. dyabolica. Vbi enī zel⁹ et oētētio: ibi i ostēcia et omne op⁹ p̄uū. Que autē desur sūt sapiēcia: p̄mum q̄dem pudica ē deinde pacifica. modesta suadibil. bonis oētēciēs plena misericordie et fructib⁹ bonis: iudiciō sine simulatione. fruct⁹ autē iusticiē i pace semiat: facientibus pacem. **Ca. iij.**

Nolite bella et lites in vobis. Nōne ex concupiscencijs vestris: que militant in membris vestris. Concupiscitis et non habetis: occiditis et zelatis: et non potestis adipisci. Litigatis et beligeratis: et non habetis p̄pter quod non postulatis. Petitis et non accipitis: eo q̄ male petatis: vt i concupiscencijs vestris infumatis. Adulteri: nescitis quia amicitia hui⁹ mūdi inimica deie. Quicunq̄ ergo voluerit amicus esse seculi hui⁹: inimic⁹ dei ostēditur. An putatis quia ianiter scriptura dicat: ad iudiciam occupabit spūs qui habitat i vob. Maiorem autem

dat gr̄iam. Nōne sit: humilib⁹ a deo: resistite autē propiāte deo: et te man⁹ peccati animo. Miseri vester i luctū oētē liāmi in cōspectu detrahere al teru fratri aut q̄ iudici dicat legē. Si a legis s̄ iudex. V potest p̄dere et l proximi tui. E no ibim⁹ in illar annū et mercabi tis quid erit i cr Vapo: est ad m mimabitur p eo vixerim⁹. faciem ultatis in supbr ligna est. S̄cētū peccatum est illi.

Adit

commissa sunt. eruginatū: et er bis eis: et māduca. Trefaurizatis ce merces operat rras q̄ fraudata eoz. i aures dñi sup terrā: et i luy die occasionis ad resistit vobis. Nō q̄ ad aduentū dñi ciosum fructum piat temporanei flore et vob et dñi appropinq̄bi alte: utz: vt nō afficit. Exēplum nēcie p̄p̄tatis: q̄ te beatificam⁹ eoz iob audistis: et h̄ est dñs et miserat nolite iurare: nec

dat gratiam. Drope quod dicit. Deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. Subditi ergo estote deo: resistite autem dyabolo: et fugiet a vobis. Appropiate deo: et appropinquabit vobis. Emunda te manus peccatores: et purificate corda duplices animo. Miseri estote et lugete et plorate: rursus vester in luctu solatur: et gaudium in merore. Humiliamini in conspectu domini: et exaltabit vos. Nolite detrahere alterutrum fratres mei. Qui detrahit fratri autem quod iudicat fratrem suum: detrahit legem et iudicat legem. Si autem iudicas legem: non es factor legis sed iudex. Unus est enim legislator et iudex: quod potest perdere et liberare. Tu autem quod es quod iudicas proximum tuum? Ecce nunc quod dicitur hodie aut crastino ibi in illam civitatem: et faciemus ibi quodam annu et mercabimur et lucrum faciemus: qui ignoratis quid erit in crastino. Que est enim vita vestra? Vapor est ad modicum parens: et deinceps exterrimabitur pro eo ut dicatis: si dominus voluerit: et si vixerimus. faciemus hoc aut illud. Nunc autem exultatis in superbis vestris. Omnis exultatio talis maligna est. Scitum igitur bonum facere et non facere: peccatum est illi.

Capitulum .v.

Agite nunc divites: plorante volantes in miserijs vestris que adveniunt vobis. Divitiarum vestre putrefacte sunt et vestimenta vestra a tineis commesta sunt. Aurum et argentum vestrum eruginavit: et erugo eorum in testamentum vobis est: et manducabit carnes vestras sicut ignis thesaurizatis vobis ira in novissimis diebus. Ecce merces operariorum qui messuerunt regiones vestras quam fraudata est a vobis clamat: et clamor eorum in aures domini sabaoth iteravit. Epulas estis super terram: et in luxurijs enutristis corda vestra. In die occasionis abduxistis et occidistis iustum: et non resistit vobis. Daudentes igitur estote fratres vestri quod ad adventum domini. Ecce agricola expectat preiosum fructum terre: patienter ferens donec accipiat temporaneum et serotinum. Daudentes igitur estote et vos et firmate corda vestra: quoniam adventus domini appropinquabit. Nolite igemiscere fratres in alterutrum: ut non iudicemini. Ecce iudex ante ianuam assistit. Exemplum accipite fratres laborum et patientie prophetarum: qui locuti sunt in nomine domini. Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt. Sufferentias iob audistis: et finem domini vidistis: quoniam misericors est dominus et misericors. Ante omnia autem fratres mei nolite iurare: neque per celum neque per terram neque ali-

quod quodcumque iuramentum. Sit autem sermo vestrum est non non: ut non sub iudicio deudatis. Tristatur autem aliquis vestrum: oret equo animo et psallat. Infirmatur quis in vobis: inducat presbiteros ecclesie et orent super eum unguentes eum oleo in nomine domini. Et oratio fidei salvabit firmam: et allevabit eum dominus: et si in peccatis sit dimittentur ei. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra: et orate pro invicem ut saluemini. Multum enim valet deprecationis iusti assidua. De lias autem homo erat similis nobis passibilis et oratione omuit ut non plueret super terram: et non pluit annos tres et menses sex. Et rursum oravit: et celum dedit pluuiam: et terra dedit fructum suum. Fratres mei: si quis ex vobis erraverit a veritate et converterit quis eum: scire debet: quoniam qui contra fecerit peccatores ab errore viae sue salvabit animam eius a morte: et operit multitudinem peccatorum.

Explicit epistola canonica beati iacobi apostoli. Incipit argumentum in epistolam canonice beati petri apostoli primam.

Discipulos salvatois invidi tota orbe diffusos et peregrinos in hoc seculo monstrat: et per rite vite permittere suadet: et in novam vitam proficere tota cum sollicitudine exhortatur. Symon petrus filius iohannis yuande galilee vico betsaida frater andree apostoli.

Explicit argumentum. Incipit epistola canonica beati petri apostoli prima.

Petrus apostolus: ihesu christi electis advenis dispersis per galade capadociae asie et bituniae secundum prescientiam dei patris in sanctificatione spiritus in obedientiam et asperitionem sanguinis ihesu christi: gratia vobis et pax multiplicet. Respondet deus et pater domini nostri ihesu christi qui secundum misericordiam suam magnam regeneravit nos in seipso vivam per resurrectionem ihesu christi ex mortuis in hereditate incorruptibilem et immortalem et imaccessibilem servatam in celis: in vobis qui in virtute dei custodimini per fidem in salutem: partem revelari in tempore novissimo

In q̄ exultabit: modicū nūc si oportet tristari
 in varijs tēptacōib: vt p̄bacō v̄re fidei multo
 p̄ciōsio sit auro q̄d p̄ ignē p̄bat: iuciat̄ i lau
 dē a gloriā a honore in reuelacōe ihesu cristi:
 q̄s cū viderit̄ diliget̄. In q̄s nūc q̄s nō vidēt̄
 credit̄: credit̄es aut̄ exultabit̄ leticia ienarra
 bili et gloriata: reportātes sine fidei v̄re salu
 tom aiaz. v̄r aaz. De q̄ salute exq̄s erunt at q̄s
 scrutati sūt p̄p̄be. q̄ de futura i nob̄ ḡcia p̄p̄ta
 uert̄: scrutātes i q̄d vel q̄le tēp̄ significaret in
 eis sp̄s cristi. p̄nūciātes eas q̄ i xp̄o sunt passio
 nes et posteriores gl̄as: q̄b̄ reuelat̄ est. quia
 nō sibi met̄ ip̄s: v̄b̄ aut̄ ministrab̄nt ea q̄ nūc nū
 ciata sunt v̄b̄. p̄ eos q̄ euangelizauer̄ v̄b̄ spi
 ritu sancto misso de celo: i q̄s desiderāt angeli p̄
 sp̄it̄. Propt̄ q̄d sicut̄ lūct̄ m̄t̄ v̄re lo
 bri p̄fecti sperate i eam q̄ offert̄ v̄b̄ ḡcia in re
 uelacōe ihesu xp̄i: q̄s filij obediēte. nō cōfigu
 rat̄ p̄orib: ignorāte v̄re desiderijs: s̄ secundum
 eū q̄ vocauit v̄s l̄ct̄: vt et ip̄i i om̄i cōsultatio
 ne sancti sitis qm̄ scriptū ē: sancti erit̄. qm̄ ego
 sanct̄ sū. Et si p̄rem iuocatis eū qui sine accep
 cōne p̄sonaz. iudicat̄ in vniuersul̄ op̄: i si
 more iocatus v̄r tpe. ois̄im: sciētes q̄ nō cō
 ruptibilib: auro vel argēto redēpt̄ ellis d̄ vana
 v̄ra cōsultatione pat̄ne d̄dicōis: s̄ p̄cedōso sangui
 ne q̄s agni immaculati cristi et icōtaminiat̄: p̄rog
 niti q̄dē an̄ mūdi cōsultacōe: manifestati aut̄ nouis
 simis t̄p̄ib: p̄p̄ v̄s q̄ p̄ ip̄m̄ fideles estis i deo:
 q̄ suscitauit eū a mortuis. et dedit ei gl̄am: vt fi
 des v̄ra et spes esset i deo. Animas v̄ras casti
 ficantes i obediēcia caritat̄: i frat̄nitatis amōe:
 simplici corde iucēz diligite attentius: renati non
 ex seime corruptibili s̄ i corruptibili p̄ v̄bum dei
 viui et p̄manētis: q̄ ois̄ caro vt fenu: et ois̄ gl̄a
 ei: tāq̄ flos feni. Exaruit fenu et flos eius ded
 dit: v̄bū aut̄ dñi manet iet̄nū. Hoc ē aut̄ v̄buz
 q̄d euāgelizatū ē in v̄b̄. ¶ **Ca. .ij.**

Exponentes igitur omnem maliciā
 et omnem dolum et simulationes
 et inuidias et omnes detractiones:
 sicut modo geniti infantes rationa
 biles et sine dolo lac concupiscite vt in eo cresca
 tis i salute: si tamen gustastis qm̄ dulcis ē dñs.
 Ad q̄s accedētes lapidē viui ab hoib: q̄dē rep̄
 batuz a deo aut̄ electuz et honorificatuz: et ip̄i tā
 q̄ lapides viui sup̄edificāmi dom̄ spirituales
 i sacerdotū sanctū: offerētes spirituales hostias ac
 ceptabiles deo p̄ ih̄m xp̄m. ¶ Propt̄ q̄d conūnet

scriptura. Ecce pono i syon lapidē fūmūz angu
 larē p̄batum electum p̄osum: et q̄ crediderit in
 euz nō offūdet. Vos igit̄ honor credētib: non
 credētib: autē lapis q̄s reprobauer̄ edificantes
 hic fact̄ ē i caput anguli et lapis offensionis et
 petra sc̄dali: hois̄ q̄ offēdunt v̄bo nec credunt i
 q̄ et positi sunt. Vos aut̄ genus electum regale
 sacerdotūz gēs sancta p̄p̄s acq̄sificōis: vt v̄tutes
 amūciatis ei: q̄ de tenebr̄ v̄s vocauit i amira
 bile lumē suuz. Qui aliq̄ nō popal̄ dei nūc
 autē p̄p̄s dei: q̄ non cōsecuti misericordiā: nūc
 autē misericordiam cōsecuti. Carissimi. obsecro
 v̄s tāq̄ aduenas et pegrinos abstine v̄s a car
 nalib: desiderijs q̄ militāt adūsus aiaz cōsultacōez
 v̄ram int̄ gētes habētes bonā: vt i eo q̄ detrac
 tāt de v̄b̄ tāq̄ de malefactorib: et homo op̄
 rib: v̄s cōsiderātes. glorificēt deuz in die visita
 tionis. Subiecti igit̄ estote omni humane crea
 ture p̄p̄ deuz. Siue regi q̄s p̄cellēt: siue dud/
 bus tāq̄ ab eo misso. ad vindictam malefacto
 rū: laudē vero bono. Quia sic ē voluntas dei:
 vt b̄nfaciētes obmutescere faciatis ip̄rudēdum
 hoim̄ ignorādaz. Quasi liberi: et nō q̄s velamē
 habētes malicie libertatez: s̄ sic v̄ri dei. Omnes
 honorate: frat̄nitatez diligite. Deum timete: re
 gem honorate. Serui v̄b̄dit̄ estote i omni
 more dñs: nō t̄m̄ hois̄ et modestis: sed eā di
 scolis. Hec ē enī ḡcia. si p̄p̄ dei cōsultacōez susti
 net̄ q̄s tristitiam pat̄es iustit̄. Que enī ē gra
 dia: si peccantes et colaphizati iustit̄. Sed si
 b̄nfacientes patienter sustinetis: s̄ est ḡcia ap̄
 deum. In hoc enī vocati estis: q̄a et crist̄ passus
 est p̄ v̄b̄. v̄bis relinquēs exempluz: vt sequa
 mini v̄stigia ei. Qui peccatum nō fecit: nec in
 iūctus est dol̄ in ore ei. Qui cū malediceretur
 nō maledicebat: euz pateret̄ non comminaba
 tur. Tradebat aut̄ iudiciū se iuste. Qui pecca
 ta n̄ra ip̄e p̄tulit i corpe suo sup̄ lignum: vt pec
 cat̄ mortui iusticie viuam: cuius liuore sanati
 estis. Stat̄ enī sic oues errātes: s̄ cūst̄ estis nūc
 ad pastore et episcopū aiarū v̄rarū. ¶ **Ca. .iij.**

Similiter et mulieres s̄b̄dite sint vi
 ris suis vt et s̄i q̄ nō credūt v̄bo
 p̄ mulierū cōsultationē sine v̄bo lu
 crificat̄: cōsiderantes in timore ca
 rā cōsultationē v̄raz. Quarū sit
 nō extrinsec̄ capillatura aut̄ cōdatio auri aut
 idumēt̄ vestimētōz. cult̄: s̄ q̄ abscondit̄ est
 cor̄dis hō i incorruptibilitate quieti et modesti

spiritus: qui ē
 liqui et sancte
 se s̄b̄iecti app
 dñm eū vocat̄
 timētes vllaz
 bitātes sedm̄
 liebri ip̄cientēs
 vite: vt non ip̄
 omnes vnam
 tores. misericor
 tes malū p̄ ma
 s̄ ecōt̄no b̄ndi
 diētiōez heredi
 vitā diligēt̄: et d
 uam suam a m
 Delinet aut̄ a
 et seq̄: eā: q̄
 p̄as eoz: vult
 la. Et q̄s est q̄
 ficit̄: s̄ a si
 more aut̄ eoz.
 minū aut̄ cristū
 se p̄ ad satisfact
 q̄ i v̄b̄ ē spe: s̄
 b̄ctos bonā: vt i
 q̄ cōlūmant̄ v̄r
 li: ē enī vt be
 ti q̄ malefacto
 str̄ mortu: est
 deo. mortificac
 nitū. In q̄ et h̄
 es p̄dicat̄: q̄ i
 dei pat̄ēdaz in
 q̄ pat̄i id est oē
 et v̄s nūc simili
 nō carnis depoli
 gatō in deū: p̄ re
 q̄ ē i dextera dei
 ne heredes effice
 angel̄ et potesta
Quoniam
 dem
 qui
 casū
 sed volūtat̄ dei
 Sufficit enī p̄ter
 mādaz hois̄ q̄ ab
 vinolēt̄is omel
 illat̄ ydolorū

spiritus: qui est in aspectu dei locuples. Sic enim aliqui et sancte mulieres sperantes in deo ornabant se sicuti propriis viris: sic Sara obediebat abrahe dominum cum vocas: cuius estis filie benefacientes. et non perturbantes ullam perturbationem. Viri similiter cohabitantes secundum scientiam: quasi infirmiori vasculo mulierum ipsemet honorem tanquam et coheredibus gratie vite: ut non impediant orationes vestre. In fide autem omnes unanimiter copacientes. fratemitatis amatores. misericordes. modesti. humiles. non reddentes malum pro malo. nec maledictum pro maledicto: sed eorum benedicentes: quia in his vocati estis: ut benedictionem hereditate possidatis. Quis est enim qui vult vitam diligere: et dies videre bonos: coherceat linguam suam a malo: et labia eius ne loquantur dolum. Declinet autem a malo et faciat bonum: inquit pacem et sequatur eam: quia oculi domini super iustos: et aures eius in precibus eorum: vultus autem domini super facientes mala. Et quis est qui vobis nocet: si boni emulatores fuerit? Sed et si quod patium propter iustitiam beatum. Timore autem eorum. ne timeantur: et non conturbemini. Pro mimis autem christum sacrificatis in cordibus vestris: parati sitis pro ad satisfactionem omni posceti vobis modis de ea qua in vobis est spe: sed cum modestia et timore conscientiam habentes bonam: ut in eo quod detrahunt de vobis confidant: qui calumniantur vestram bonam in christo conscientiam. Melius est enim ut benefacientes si voluntas dei velit pati quod malefacientes: quia et christus semel pro peccatis nostris mortuus est iustus pro iniustis: ut nos offerret deo. mortificatos quod carne vivificatos autem spiritu. In quo et hiis qui in carcere erant spiritualiter veniens predicavit: qui iherosoli fuerat aliqui expectabant dei predicantem in diebus noe cum fabricaret arcam: in qua pauci id est octo anime salvate sunt per aquam. Quod et vos nunc similis forme salvos facit baptismus: non carnis depositio sordium. sed conscientie bone interrogatio in deum: pro resurrectione ihesu christi a mortuis qui est in dextera dei: deglutens mortem ut vite etor ne heredes efficiamur: profectus in celum sicuti sibi angelus et potestatibus et virtutibus. **Ca. iii.**

Quisto igitur passo in carne et vos eadem cogitationem armamini: quia qui passus est in carne desinit a peccatis: ut non iam desiderijs hominum sed voluntati dei quod reliquum est in carne vivat etiam. Sufficit enim peritum tempus ad voluntatem gratiam omnium mandata: hiis qui ambulaverit in luxuria in desiderijs in volentibus omestacibus potacibus ebrietatibus et illis ydolorum cultibus. In quo amittat non detur

libus vobis in eadem luxurie confusionem blasphemantes: qui reddet rationem ei qui paratus est iudicare vivos et mortuos. Propter hoc enim et mortuis evangelizatus est: ut iudicet quod secundum homines in carne vivat autem secundum deum in spiritu. Dim autem finis appropinquabit. Estote itaque prudentes et vigilate in orationibus: an omnia autem mutuam in vobismetipsis caritate servatis humiliter: quia caritas operit multitudinem peccatorum. Hospitales invicem sine murmuratione. Unusquisque sic accipit gratiam in alterutrum: illas administrates: sic boni dispensatores multum formis gratie dei. Si quis loquitur: quasi sermones dei. Si quis ministrat: tanquam ex virtute quam administrat deus: ut in omnibus honorificet deum pro ihesu christo cui est gloria et imperium in secula seculorum amen. Carissimi. nolite peregrinari in seculo qui ad temptationem vobis sit: quasi novum aliquid vobis originat: sed communicantes christi passionibus gaudete: ut et in revelatione glorie eius gaudeat exultate. Si exprobramini in nomine christi beati erit quoniam quod est honoris glorie et virtutis dei et quod pro spiritu super vos requiescet. Nemo autem vestrum patietur quasi homicida aut fur aut maledicus: aut alienorum appetitor. Si autem ut christianus. non erubescat: glorificet autem deus in isto nomine: quoniam tempus est ut incipiat iudicium a domo dei. Si autem primum a nobis: quos finis: eorum qui non credunt dei evangelio. Et si iustus quod vix salvabitur: impius et peccator ubi parebunt. Itaque et hi qui patientur secundum voluntatem dei: fidei creatori commendent animas suas in benefactis. **Ca. iv.**

Seniores ergo qui in vobis sunt. obsecro consentio: et testis christi passionum: qui et eius que in futuro est glorie revelanda communicator. Pastore qui in vobis est gregem dei: providentes non coacte sed spontanee. secundum deum: neque turpis lucri gratia. sed voluntarie: neque ut dominantes in clerico sed forma facti gregi ex animo: et tunc appaerit princeps pastorum. proprie sit inaccessibilem glorie coronam. Similiter adolescentibus sicuti estote senioribus. Dominus enim iuvet humilitatem in similibus: quia dominus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. Humiliamini igitur sicuti potest manu dei ut vos exaltet in tempore visitationis: omne sollicitudinem vestram presentem in eum: quoniam ipsi cura est de vobis. Sobrii estote et vigilate: quia adversarius vestrorum dyabolus tanquam leo rugiens circumquirit quos devoret. Cui resistite fortes in fide: scientes eandem passionem et quod in mundo est vestre fraternitati fieri.

Ipse autem omnia gratia que vocavit nos in eternam suam gloriam in christo ihesu modicum passus: ipse proferet confirmabit solidabitque. Ipsa gloria et imperium: in secula seculorum amen. Per silvanum fidelem fratrem vobis ut arbitror breviter scripsi: obsecrans et contestans hanc esse veram gratiam dei que et stat. Salutate vos ecclesia que est in babilone coelecta: et marcus filius meus. Salutate invicem in osculo sancto. Gratia vobis omnibus qui estis in christo ihesu amen.

Explicit epistola prima beati petri apostoli. Incipit argumentum in epistola secunda.

Simon petrus per fidei huius mundi sapientes mortuos esse declarat: eiusdemque pietatis quanta sit magnitudo luce ipsa clarius manifestat.

Explicit argumentum. Incipit epistola secunda beati petri apostoli. Cap. i.

Simon petrus servus et apostolus ihesu christi: his qui coelestem nobiscum sortiti sunt fidem in iusticia dei nostri et salvatoris ihesu christi. Gratia vobis et pax adimpleatur in cognitione dei et christi ihesu domini nostri: quoniam omnia nobis diuine virtutis sitae que ad vitam et pietatem donata sunt per cognitionem eius que vocavit nos propria gloria et virtute. per quam maxima et preciosa nobis promissa donauit: ut per se efficacissimi diuine sortites nature. fugientes eius qui in mundo est concupiscentie corruptione. Vos autem curam omnem sibi seruetis ministrare in fide vera virtute: in virtute autem scientia: in scientia autem abstinentia: in abstinentia autem patientia: in patientia autem pietate: in pietate autem amorem fraternitatis caritatem. Idcirco enim si vobiscum assint et superent: non vacuos nec sine fructu vos constituet in domino nostro ihesu christi cognitione. Cui enim non prebito sunt: cecus est et manu temptans: obliuione accipiens purgationis veteris sui delictorum. Quapropter fratres magis satagite: ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis. Idcirco enim facientes non peccabitis aliquando. Sic enim abundanter ministrabit vobis iterum in eternum regnum domini nostri et salvatoris ihesu christi.

Propter quod vos incipiamus sepe commoneo de hiis: et quod scietes et ostendat in presenti veritate. Iustum autem arbitror. quod diu huius in tabernaculo suscitare vos in omotione: certis que velox est depositio tabernaculi mei: secundum quod et dominus noster ihesus christus significauit michi. Dato autem operam et frequenter habe vos pro obitu meo: ut horum omnium memoriam faciatis. Non enim idcirco fabulas secuti notam fecimus vobis domini nostri ihesu christi virtutem et prescientiam: sed speculatores facti illius magnitudinis. Accipientes enim a deo pre honorem et gloriam voce delapsa ad eum huiuscemodi a magistra gloria: sed est filius meus dilectus et qui michi complacuit: ipsum audite. Et hanc vocem nos audiuimus de celo allatam: cum essemus cum ipso in monte sancto. Et habemus firmiter prophetici sermones: cum beneficia attendentes quasi lucerne lucem in caliginoso loco donec illucescat et lucifer oriatur in cordibus vestris: sed primum intelligentes: quod omnia per prophetiam per interpretationem non fit. Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia: sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. **Cap. i.**

Herunt vero et pseudo prophete in populo sicut et in vobis erunt magistri mendaces: qui introducent sectas perditionis: et cum qui emittunt eos deum negant: superducetes sibi celerem perditionem. Et multi sequentur eorum luxurias: per quas veritatis blasphemabunt: et in auaricia fictis verbis de vobis negociabunt. Quibus iudicium iam olim non cessat: et perditio eorum non dormitat. Si enim deus angelis peccatis non precepit sed rudibus in ferni detractos in tartarus edidit cruciandos in iudicium reuocari: et originali mundo non precepit. sed octauus noe iusticie precone custodiuit. diluuium mundo impiorum inducens: et ciuitates sodomorum et gomorum in cinerem redigens cisione danauit exemplum eorum. qui ipse acturi sunt ponentes: et iustum lotum oppressum a nebandorum iniuria ac luxuriosa consolatione eruit. Aspectu enim et auditu iustus erat: habitans apud eos qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant. Sicut deus pius de temptatione eripe: iniquis vero in die iudicii reuocari cruciandos. Magis autem eos qui post carnem in concupiscentia immundie ambulantes. diuinationemque contemnunt: audaces. sibi placentes: sectes non metuunt introducere blasphemantes. Vbi angeli fortitudinis et virtutis cum sint maiores: non portant aduersum se execrabile iudicium. Ipsi vero velut irrationabilia proem

naturaliter in
rit blasphem
pietes merce
dici blidas co
etes in ouime
letes plenos
tes aias istabi
maledictois
secus vias bal
mauit: correp
iugale mutua
phete ispienda
le turbimbo ex
fuar. Supbu
sideris exis l
i etro valat:
sint corrupcio
fu. Si enim r
cog mitione di
his ipleati sup
ora poribo. M
iusticie qd p ag
lis editum e sac
vri pubij. Cap
lota in volupt

Man
seri
exa
tem
pdiru vloru a
ceproz. diu sal
met in nouissim
ta ppas concupis
e pmillio aut a
ert: oia sic pseu
eos s volentes:
aqd oshes dei v
t perit. Celi a
positi sunt igni
oz. loim. Vnu
q: vn dies apu
ni sic dies vn.
agit pp vobis: n
tensaa reuati. Ad
li magno ixtu t
uent. Cu b igit

naturalis in captione et in pndem i hys q igno-
 rat blasphemantes i coruptione sua pibut: p-
 pietes mercede iusticie voluptate: existimantes
 dici dicias comqnacis i macule. delicis afflu-
 etos i uiuio suis luxuriates vobiscu: oculos ha-
 betes plenos adulterij i cessabil' dicit: pellide-
 tes aias instabiles: cor exercitatu auaricia hntos.
 maledictiois filij: derelictos recta via erauerut
 secus viaz balaam ex bolor. q mercede migtat a
 mauit: coruptione vero habuit sine vesanie. Sb
 iugale muti aial i hois voce loqys: phibuit p/
 plute inspiciaz. Vn snt fontes sine aq et nebu-
 le turbimbo exagitate: qbo caligo tenebraru re-
 suat. Supbia eni vaitat loqtes. p hnt i d
 siderijs caris luxurie eos q paululu effugiut. q
 i errore dicit: libertate ill' p mittetes cu ipi hui
 sint corrupciois. A q eni qd superat e: hui' et
 fu' e. Si eni refugietos coiqunacis mudu in
 cogmitione dmi nri i saluator' ihu xpi. hys rur-
 sus iplicati supant: facta snt eis postiora deteri-
 ora p'orib. Meli' eni erat illis no agnosce via
 iusticie q p' agnitione retro: su outi ab eo qd il-
 lis edictum e sacro mandato. Cotigit eni eis illd
 veri p'ubij. Camis reusius ad suu vomituz: i sus-
 lota in voluptabro luti.

Capitulum

.iii.

Nunc ecce vobis carissimi secundam
 scribo epistolam in quibus vestraz
 exorto in commotione ficeram me-
 tem: vt memores sitis eorum que
 pdicti vboru a sacris pphetis i aploru v'oru p-
 ceptoz dmi saluator'. Hoc pmu sciētes: q v-
 met i nouissimis diebo i deceptoe illusores iux-
 ta p'pas occupatēdas abulantes: dicentes. Vbi
 e pmissio aut aduet' e? Et q' eni p'ef dormi-
 et: oia sic p'seuerat ab inico creature. Latet eni
 eos sb vltētes: q' celi erāt prius i tra de aq et p
 aq' vltēs dei v'lo: p q' ille tūc mud' aq iunda-
 t' p'rit. Celi aut qui nūc snt i tra eode v'lo re-
 posit' snt igni v'buat i die iudicij: i pdicōis ipi-
 orz hoim. Vnū vero sb no lateat vob carissimi:
 q' vn' dies apud dnm hē mille anni: et mille ā
 ni hē dies vn'. Nō tardat dñs pmissi: sb pacēt
 agit p'pe vob: nolēs aliqs p'ire sb oīs ad peni-
 tentiā reuā. Adueiet aut dies dmi vt kur: i q' ce-
 li magno ipxu trāhēt: elementa vero calōe sol-
 uent'. Cū sb igit' oia dissoluenda sint: quales o-

portet vob esse i sacris cōsacōibz et pietatibz ex-
 pectato et pperantes i aduentum dci dmi: p q'
 celi ardētes soluent' et elementa ignis ardōe ta-
 lescent'. Nouos vero celos et nouam terram et
 promissa ipsius expectamus: i quibz iusticia ha-
 bitat. Propter qd carissimi sb expectantes. sa-
 tagite immaculati et inuolati ei inueniri in pas-
 ce: et domini nostri longanimitatem salutem ā-
 bitr animi: sicut et carissimus frater noster pau-
 lus secundum datam sibi sapiēciāz scripsit v-
 bis: sic et in omnibus epistolis. loqys in eis de
 hys: in quibus snt quedam difficilia intellec-
 tu: que indocti et instabiles deprauant: sicut et
 ceteras scripturas: ad suam ipsorum p'edicio-
 nem. Vos igitur fratres prescientos custodite
 ne insipientium errore transducti exdati a pro-
 pria firmitate: crescite vero i gracia et in cogni-
 tione domini nostri et saluator' ihesu cristi. Ip-
 si gloria et nunc et in diem eternitatis amen

Explicit epla beati petri aplice da. Inapit argu-
 mentum in eplam beati iohannis apli primam

Ratione vbi. q' de' ipse sit cari-
 tas manifestat: et susurrones fra-
 t'z nec deuz scire: nec pios fieri
 posse: eo vsq' dissentat vt esse o-
 p'bet homiadas: eo q' odiu sit i
 t'fectionis occasio.

Explicit argumentum. Inapit epistola beati io-
 hannis apostoli prima. Ca. i.

Quod fuit ab inico. qd
 qd audiuius. qd
 vidim' ocul' nris.
 qd p'sperim'. i ma-
 n' nre cōtractaues-
 rūt d' v'lo vite: i vi-
 ta manifesta e: et vi-
 dimus et testamur
 e' annūciā' vobis
 vitā eternā. q' erat
 apud p'ez. et apparuit nobis. qd vidim' i au-
 dium' annūciā' vobis: vt et vob societatem
 habeat' vobiscu: et societas nra sit cū p're i euz
 filio eius ihesu xpo. Et hoc scribimus vobis: vt
 gaudeatis et gaudium vestrum sit plenum.

Et hec e' annu'ciacō q̄ audiuim⁹ ab eo et annu'ciam⁹ vobis: qm̄ de⁹ lux e': et tenebre in eo non sūt vllē. Si dixerim⁹ qm̄ societate' habem⁹ euz eo et i tenebr⁹ ambulam⁹: mētimur. et veritatem nō facim⁹. Si autē in luce ambulam⁹ sic et ip̄e ē in luce societatem habem⁹ ad inuicem: et sanguiis ihesu filij ei⁹ mūdāt nos ab omni peccato. Si dixerim⁹ qm̄ peccatū nō habemus ip̄i nos seducim⁹: et veritas i nob nō ē. Si cōfiteamur peccata nra: fidelis est et iust⁹ vt remittat nob peccata nra: et emūdet nos ab omni iniquitate. Si dixerim⁹ qm̄ nō peccauim⁹: mēdacē facim⁹ eū: et v̄bum ei⁹ nō est i nobis. **Ca. 11.**

Filioli mei: hec scribo vobis vt non peccetis. Sed et si quis peccauerit: aduocatum habemus apud patres ihesum xpm̄ iustum. Et ipse est propitiatio p peccatis nostris: nō p nris aut tñ: s; eī am p v̄cā mūdi. Et in h̄ scim⁹ quomā cognouim⁹ eū: si mādātā ei⁹ obsequamur. Qui dicit se nosse eū et mādātā ei⁹ nō custodit mēdax ē: et in h̄ veritas nō ē. Qui autē suat v̄bū ei⁹: verū i h̄ caritas dei pfecta ē. In hoc scim⁹ qm̄ in ipso sum⁹. Qui dicit se i xpo manere: debet sic ille ambulauit: et ip̄e ambulare. Carissimi nō mādātum nouū scribo vob: s; mādātū vetus qd̄ habuistis ab inico. Mandatū vet⁹ est: verbū qd̄ audistis. Iterū mandatū nouū scribo vobis qd̄ v̄cā ē et in ipso et i vobis: qz tenebre trāsiert: et verū lumen iam lucet. Qui dicit se i luce esse et fratrem suū odit: i tenebr⁹ est vsq; adhuc. Qui diligit fratrem suū i lumine manet: et scandalū i eo non ē. Qui autē odit fratrem suū i tenebr⁹ ē et in tenebr⁹ ambulat: et nescit quo eat: qz tenebre obcecauerūt oculos ei⁹. Scribo vob filioli: quoniam remittūt vob peccata v̄cā p̄p̄ nomē ei⁹. Scribo vobis patres: qm̄ cognouistis eū qui ab inico ē. Scribo vobis adolefcētes: quomā viciistis malignū. Scribo vobis ifantes: qz cognouistis p̄rem. Scribo vobis iuuenes: quoniam fortes estis et verbū dei manet i vobis: et viciistis malignum. Nolite diligere mūdū: neq; ea q̄ in mūdo sūt. Si q̄s diligit mūdū: nō ē caritas p̄ris in eo. Quoniam omne qd̄ ē i mūdo occupacō carnis ē: et occupacō oculorū: et supbia vite q̄ non est ex p̄re: s; ex mūdo est. Et mūd⁹ trāsit et cōcupiscētia ei⁹. Qui autē facit voluntatē dei: manet i eternū. Filioli: nouissima hora ē. Et sicut audistis qz an̄xpus venit: nunc an̄xpi multi fac

ti sūt. Vñ scim⁹ quia nouissima hora est. Ex nobis p̄diert: s; nō erat ex nob. Nāq; si fuissent ex nobis: p̄mansissent vtiq; nobiscum. S; vt manifesti sint: quoniam nō sunt omnes ex nobis. S; vos vnctionē habetis a factō: et nostis oia. Nō scripsi vobis q̄si ignoratib⁹ veritatē: s; q̄si sciētib⁹ tam: et quoniam omne mēdaxū ex veritate nō est. Quis ē mēdax: n̄ is q̄ negat quomā ihesus est x̄ps̄. Sic est an̄xpus: q̄ negat p̄rem et filium: Omnis q̄ negat filium nec p̄rem habet: q̄ cōfiteor filium: et p̄rem habet. Vos qd̄ audistis ab inico: i vobis p̄maneat: qz si i vobis p̄maneret qd̄ audistis ab inico: et vos i filio et p̄re manebit. Et h̄ est repromissio: q̄ ip̄e pollicet⁹ est nobis vitā eternā. Hec scripsi vobis d̄ h̄is qui seducūt vos. Et vos vnctionem quā accepistis ab eo maneat i vobis. Et non necesse habet vt aliq̄s doceat vos: s; sic vnctio eius docet vos de omnib⁹. Et v̄cā est: et nō est mendacium. Et si eut docuit vos: manere i eo. Et nunc filioli manete in eo: vt eū apparuerit habeam⁹ fiduciam: et nō cōfidamur ab eo i aduentu ei⁹. Si scit⁹ q̄ niam iust⁹ est: scitote quoniam et omnis q̄ facit iniusticiam ex ipso nato est. **Ca. 12.**

Videte q̄lē caritatē dedit nobis pater: vt filij dei nominemur et sim⁹. Idcirco hoc mūd⁹ nō nouit nos: qz nō nouit eum. Carissimi nunc filij dei sum⁹: et nō dū apparuit qd̄ erim⁹. Scim⁹ quoniam apparuerit simili es ei erim⁹: quoniam videbim⁹ eum sicut est. Et omnis q̄ habet hanc sp̄em i eo: sanctificat se sicut et ille sanct⁹ est. Omnis q̄ facit peccatum: et iniquitatem facit. Et peccatum ē iniquitas. Et scitis quia ille apparuit vt peccata tolleret: et peccatum i eo nō est. Dis q̄ i eo manet non peccat. Et ois q̄ peccat nō videt eū: nec agnouit eum. Filioli: nemo vos seducat. Qui facit iusticiam iust⁹ est. Sicut et ille iust⁹ est. Qui facit peccatum ex dyabolo ē: quoniam ab inico dyabolus peccat. In h̄ apparuit filij dei: vt dissoluat opera dyaboli. Dis q̄ nato ē ex deo peccatum nō facit: quoniam semen ip̄i i eo manet: et non potest peccare. Quoniam ex deo nato est. In h̄ manifesti sunt filij dei et filij dyaboli. Dis q̄ nō est iust⁹ nō est ex deo: et q̄ non diligit fr̄em suum. Quomā h̄ annu'ciacō q̄ audistis ab inico: vt diligam⁹ alterut. Non sicut cay q̄ ex maligno erat: et occidit fr̄em suum. Et p̄p̄ quid occidit

eum. Nūc opus iusta. Nos scim⁹ quomā diligim⁹ te. Dis q̄ odit quomā omnis boni manēt. In h̄ ille aiam suam fr̄ib⁹ aias ponit mūdi et viderit. Serit viscera sua. eo. Filioli manete in ope et veritate. Veritate sum⁹: et in h̄. Quoniam ē de⁹ corde n̄c n̄m nō respiciat. Quēq; p̄cāim⁹ custodim⁹: et in h̄ ē mādātū ei⁹ filij xpi: et diligam⁹ nos. Et q̄ sua i eo. Et i hoc se ip̄ū quem dedit

Qui dicit se i xpo manere: debet sic ille ambulauit: et ip̄e ambulare. Carissimi nō mādātum nouū scribo vob: s; mādātū vetus qd̄ habuistis ab inico. Mandatū vet⁹ est: verbū qd̄ audistis. Iterū mandatū nouū scribo vobis qd̄ v̄cā ē et in ipso et i vobis: qz tenebre trāsiert: et verū lumen iam lucet. Qui dicit se i luce esse et fratrem suū odit: i tenebr⁹ est vsq; adhuc. Qui diligit fratrem suū i lumine manet: et scandalū i eo non ē. Qui autē odit fratrem suū i tenebr⁹ ē et in tenebr⁹ ambulat: et nescit quo eat: qz tenebre obcecauerūt oculos ei⁹. Scribo vob filioli: quoniam remittūt vob peccata v̄cā p̄p̄ nomē ei⁹. Scribo vobis patres: qm̄ cognouistis eū qui ab inico ē. Scribo vobis adolefcētes: quomā viciistis malignū. Scribo vobis ifantes: qz cognouistis p̄rem. Scribo vobis iuuenes: quoniam fortes estis et verbū dei manet i vobis: et viciistis malignum. Nolite diligere mūdū: neq; ea q̄ in mūdo sūt. Si q̄s diligit mūdū: nō ē caritas p̄ris in eo. Quoniam omne qd̄ ē i mūdo occupacō carnis ē: et occupacō oculorū: et supbia vite q̄ non est ex p̄re: s; ex mūdo est. Et mūd⁹ trāsit et cōcupiscētia ei⁹. Qui autē facit voluntatē dei: manet i eternū. Filioli: nouissima hora ē. Et sicut audistis qz an̄xpus venit: nunc an̄xpi multi fac

eum. Quia opa eius maligna erant: fratres autem eius iusta nolite mirari fratres si odit vos mundus. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam: quoniam diligimus fratres. Qui non diligit: manet in morte. Quis qui odit fratrem suum hominada est. Et scitis quoniam omnis hominada non habet vitam eternam in se manentem. In hoc cognouimus caritatem dei: quoniam ille aiam suam pro nobis posuit: et nos debemus pro fratribus aiam ponere. Qui habuerit substantiam huius mundi et viderit fratrem suum necesse habere et clausit viscera sua ab eo: quoniam caritas dei manet in eo. Filioli mei: non diligam verbo neque lingua: sed opere et veritate. In hoc cognoscimus quoniam ex veritate sumus: et in conspectu eius suadebimus corda nostra. Quoniam si reprehenderit nos cor nostrum: maior est deus corde nostro: et nouit omnia. Carissimi si cor nostrum non reprehenderit nos fiduciam habemus ad deum: et quicquid petierimus accipimus ab eo quoniam mandata eius custodimus: et ea que sunt placita coram eo facimus. Et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine filii eius ihesu christi: et diligamus alterutrum. Sic dedit mandatum nobis. Et qui fuerit mandata eius in illo manet: et ipse in eo. Et in hoc scimus: quoniam manet in nobis deus quem dedit nobis. **Capitulum .v.**

Carissimi. nolite omni spiritu credere: sed probate spiritus si ex deo sint: quoniam multi pseudo prophete exierunt in mundum. In hoc cognoscite spiritus dei. Quis spiritus qui ostendit ihesum christum in carne uenisse: ex deo est. Et omnis spiritus qui soluit istum: ex deo non est: et hoc est antichristus de quo audistis quoniam uenit: et nunc iam in mundo est. Vos ex deo estis: et uictis eum: quoniam maior est qui in uobis est: quam qui in mundo. Spiritus de mundo sunt: ideo de mundo loquuntur: et mundus eos audit. Nos ex deo sumus. Qui nouit deum audit nos: qui non est ex deo non audit nos. In hoc cognoscimus spiritus ueritatis et spiritus erroris. Carissimi diligamus nos inuicem: quoniam caritas ex deo est. Et omnis qui diligit ex deo natus est: et cognoscit deum. Qui non diligit non nouit deum: quoniam deus caritas est. In hoc apparuit caritas dei in nobis: quoniam filium suum unigenitum misit deus in mundum: ut uiuamus per eum. In hoc est caritas: non quasi nos dilexerimus deum: sed quoniam ipse propter dilexit nos: et misit filium suum propter peccata nostra. Carissimi: si deus dilexit nos: et nos debemus alterutrum diligere. Deum nemo uidit unquam. Si diligamus inuicem deus in nobis manet: et caritas eius in nobis perfecta est. In hoc cognoscimus quoniam in eo ma-

nem et ipse in nobis: quoniam deus spiritu sancto suo dedit nobis. Et nos uidimus et testificamur: quoniam promissit filium suum saluatorem mundi. Quisquis confessus fuerit quoniam ihesus est filius dei: deus in eo manet et ipse in deo. Et nos cognouimus: et credidimus caritatem que habet deus in nobis. Deus caritas est: et qui manet in caritate in deo manet: et deus in eo. In hoc perfecta est caritas nobiscum: ut fiduciam habeamus in die iudicii: quoniam sic ille est: et nos sumus in hoc mundo. Timor non est in caritate: sed perfecta caritas foras mittit timorem: quoniam timor penam habet. Qui autem si met non est perfectus in caritate. Nos ergo diligamus deum: quoniam deus propter dilexit nos. Si quis dixerit quoniam diligo deum et fratrem suum oderit: mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum quem uidet: deum quem non uidet quomodo potest diligere. Et hoc mandatum habemus a deo: ut qui diligit deum: diligat et fratrem suum. **Capitulum .v.**

Deus qui credit quoniam ihesus est christus: ex deo natus est. Et omnis qui diligit eum qui genuit: diligit et eum qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus quoniam diligimus natos dei: eum deum diligamus: et mandata eius faciamus. Nec est enim caritas dei ut mandata eius custodimus: et mandata eius gratia non sunt. Quoniam omne quod natus est ex deo uincit mundum: et hec est uictoria que uincit mundum: fides nostra. Quis est autem qui uincit mundum: nisi qui credit quoniam ihesus est filius dei. Sic est qui uenit per aquam et sanguinem ihesus christus. Non in aqua solus: sed in aqua et sanguine. Et spiritus est qui testificat: quoniam christus est ueritas. Quoniam tres sunt qui testimonium dant in celo: pater: uerbum: et spiritus sanctus: et hi tres unum sunt. Et tres sunt qui testimonium dant in terra: spiritus: aqua: et sanguis: et tres unum sunt. Si testimonium hominum accipimus: testimonium dei maius est. Quoniam hoc est testimonium dei quod maius est: quoniam testificatus est de filio suo. Qui credit in filium dei: habet testimonium dei in se. Qui non credit filio meo dace facit eum: quoniam non credit in testimonium quod testificatus est deus de filio suo. Et hoc est testimonium: quoniam uita eterna dedit nobis deus: et hec uita in filio eius est. Qui habet filium: habet uitam: qui non habet filium dei: uitam non habet. Hec scribo uobis: ut sciatis quoniam uita habetis eternam: qui creditis in nomine filii dei. Et hoc est fiducia que habemus ad deum: quoniam quicquid petierimus secundum uoluntatem eius audit nos. Et scimus quoniam audit

nos: quicquid procerimus. Scimus: quoniam habemus peccationes quas postulamus ab eo. Qui scit frequenter suus peccare peccatum non ad mortem: peccat et dabitur ei vita peccatum non ad mortem. Est peccatum ad mortem: non pro illo dico ut rogetur. His iniquitas peccatum est: et est peccatum ad mortem. Scimus: quia omnis qui natus est ex deo non peccat: sed gratia dei obviat eum: et malignus non tangit eum. Scimus: quoniam ex deo sumus: et mundus totus in maligno posuitur est. Et scimus: quoniam filius dei venit et dedit nobis sensum: ut cognoscamus verum deum: et simus in vero filio eius. Idcirco est verus deus: et vita eterna. Fratres: custodite vos a simulacris.

Explicit epistola prima beati iohannis apostoli. Incipit argumentum in epistolam eiusdem secundam.

Ubi a deo ad sanctam feminam scribitur ut eandem dominam non dubitet litteris appellare: eiusdemque filios testimonium quod ambulent in veritate prohibeat.

Explicit argumentum. Incipit epistola beati iohannis apostoli secunda. Capitulum .i.

Emor: electe dominus et natus eius quos ego diligo in veritate: et non ego solus sed et omnes qui cognoverunt veritatem: propter veritatem quam permanet in vobis: et vobis scilicet est ieternum. Sic vobiscum gratia misericordiam patris: a deo patris: et a christo ihesu filio patris in veritate et caritate. Gaudius suum valde quoniam inveni de filiis tuis ambulantes in veritate: sic mandatum accepimus a patre. Et nunc rogo te dominam non tamquam mandatum novum scriberes tibi: sed quod habuimus ab initio: ut diligamus alterutrum. Et hoc est caritas: ut ambulemus secundum mandata eius. Hoc enim est mandatum: ut quomodocumque audistis ab initio in eo ambulatis: quoniam multi seductores exierunt in mundum qui non ostentant ipsum christum venisse in carne. Hic est seductor et antichristus. Videte ut similes non perdat qui operati estis: sed ut mercedem plenam accipiat. Dico qui recedit et non permanet in doctrina christi: deum non habet. Qui permanet in doctrina: hic patrem et filium habet. Si quis venit ad vos et hanc doctrinam non affert: nolite recipere eum in domum: nec aures eius dixerit. Qui

et dicit illi aures: omniat operibus eius malignis. Plura vobis scribere nolui propter carnem et animam. Spero enim me futurum apud vos: et ad os loquar: ut gaudium vestrum in plenum sit. Salutem te filii sororis tue electe.

Explicit epistola secunda beati iohannis apostoli. Incipit argumentum in epistolam eiusdem tertiam.

Gaudium pietatis causa extollit atque ut in ipsa pietate maneat exhortatio: diotrepes impietatis et superbie causa obligat: demetrio autem bonum testimonium prohibet cum fratribus et multis.

Explicit argumentum. Incipit epistola beati iohannis tertia. Capitulum .i.

Emor: gaudium carissimum: quod ego diligo in veritate. Carissime: de omnibus orationibus facio prospere te ingredi et valere: sic prospere agit anima tua. Gaudius suum valde venientibus fratribus et testimonium prohibentibus veritati tue: sic tu in veritate ambulas. Maiorem horum non habeo gratiam: quam ut audiam filios meos in veritate ambulantes. Carissime: fidelis factus quicquid operari in fratribus: et in peregrinos: qui testimonium reddiderunt caritati tue in conspectu ecclesie: quibus beneficia dedimus digne deo. Pro nomine enim eius profecti sunt: nichil accipientes a gentilibus. Nos ergo debemus suscipere huiusmodi: ut coopereremur simus veritate. Denique sollicitudo ecclesie: sed is qui amat primatum gerere in eis diotrepes: non recipit nos. Propter hoc si venero ammonens eius opera quae faciunt: vobis malignis garrones in nos. Et quasi non est ista sufficienter: neque ipse suscipit fratres: et eos qui suscipiunt prohibet: et de ecclesia eicit. Carissime: non imitari malum: sed quod bonum est. Qui beneficia ex deo est: qui malefacit non videt deum. Demetrio testimonium reddidit: ab omnibus et ab ipsa veritate: sed et nos testimonium prohibemus: et nos qui testimonium nostrum videmus. Plura habui tibi scribere: sed nolui propter carnem et animam scribere tibi. Spero autem propter te videre: et os ad os loquar. Pax tibi. Salutem te amicum. Saluta amicos per nomen.

Explicit epistola tertia beati iohannis apostoli. Incipit argumentum in epistolam beati iude apostoli.

Explicit arg

vobis de omni re vobis: de peccatis fidei. Subimprobi scripti sunt in ferretis illyrii sum christi nomine entes semel scripti saluati. Quos vero cognoverunt suum de oculis eternis domus et gongol exformicant facti sunt ex similes. Similiter dominacione autem mat. Cum misericordiam aliter dicitur ifere b. ut. Ibi autem dicitur autem natus ruper. Ve am mercede bierit. Ibi dicitur: sine timore aq. qa. v. istudiose. Ibi dicitur: despum quibus peccata phetauit aut dicens. Eo cere iudicium

Iudas apostolus. fratres de cor-
ruptibus vie ventat. ita infor-
mat: vt illiatu esse dissezet. S. B.
iugo semel erutos. vultur. d. n. uo
epam sua officio re uie h. u. l. i. b. o

Explicit argumentus. Incipit epla bti iude apli

Iudas ihu xpi su-
ff autē iacobi: hīs
qui sūt in deo p̄e-
dicatio. et xpo ihe-
su obseruat. et vici-
tis Misericordia vo-
bis et pax et caritas
adimpleat. Caris-
sime emne sollicitu-
dine faciēs scribēdi

uobis de omni v̄a salute necesse habui scribe-
re uobis: de p̄cāo sup̄cētari semel tradito sancte
fidei. Subintroierunt enī q̄dam homines q̄ olim
p̄scripsi sūt in hoc iudiciū impij: dñi n̄i ḡdā trāf-
ferētes in luxuriā: et solū dñatōres: et dñm n̄m ihe-
sum xpm negātes. Cōmonere autē uos uolo scē-
entes semel omnia: qm̄ ihesus pplum de terra e-
gip̄ti saluās. sedo eos q̄ nō crediderūt p̄didit. An-
ḡelos uero q̄ nō seruauerūt suū p̄ncipatū h̄dere-
liq̄runt suū domiciū: in iudiciū magni diei vim-
culis eteris sub caligine reseruauit. Sicut so-
doma et gomorra et h̄mitime ciuitates similimo-
do exformate et abeuntes post carnem al teraz:
facti sunt exemplum. ignis eteri penam sus-
tinētes. Similit̄ et h̄i quidē carnē maculant:
dñatōne autē sp̄nūt: maiestatem autē blasphemā-
t. Cū nichabel at ehangēl̄ cū dyabolo dis-
spūtiō alericaret de moyse corpe: nō ē ausus iu-
diciū iferre blasphemie. h̄ dixit. Imperet sibi de-
us. h̄i autē q̄cūq; q̄dē ignorāt blasphemāt: q̄cū-
q; autē n̄tūal̄it̄ tāq̄ muta aialia norūt: i h̄i cō-
rupūt. **V**e illis q̄ via cāy abierūt: et errore bala-
am mercede effusi sūt: et in tradictione chore a-
bierūt. h̄i sūt in epulis suis macule conuiuan-
tes: sine timore. semetip̄os pascentes: nubes si-
ne aq̄. q̄ a uentis circūferūt: aētores aut̄nales.
istud uose. bis mortue. eradicato: fluct̄ ferri ma-
ris. despumātes suas offusions: sp̄dera errāda:
quibz p̄cella tenebrā. luata est i eternū. **P**ro-
phetauit autē et d̄ h̄is septim̄ ab adam. enoch
dicens. Ecce uenit dñs in sanctis milibz suis fa-
cere iudiciū cōtra omnes: et arguere omnes im-

pios de omibz opibz impietat̄ eoz. quibz im-
pie egerūt: et de omibz dur̄ q̄ locuti sunt cōt̄
deū peccatores impij h̄i sunt murmuratores q̄
relofi sedm̄ desideria sua ambulantes: et os eo-
rū loquit̄ sup̄bia: mirātes p̄sonas questus cau-
sa. Vos autē carissimi memores estote v̄borū q̄
p̄dicta sūt ab apostolis domini nostri ihesu xpi:
q̄ dicebant uob̄ quoniam in nouissimis t̄pibz ue-
nent illusores sedm̄ desideria sua ambulantes
in impietatibz. h̄i sunt qui segregāt semetip̄os:
animales: sp̄ritum nō habētes. Vos autē ca-
rissimi sup̄edicātes uosmetip̄os sanctissime no-
stre fidei: in sp̄u sancto orātes. ip̄os uos in dilē-
ctione dei suate: expectantes misericordiaz domi-
ni n̄i ihesu xpi in uitā eternam. Et hos q̄dē ag-
noscite iudicatos: illos uero saluato de igne mpiens-
tes. Alijs autē miserēmi timore. odiētes et eaz
q̄ carnalis est maculatā tunica. Et autē q̄ potēs ē
uos obuare sine peccato. et ositiuere aīi s̄r̄: eelū
gl̄e sue immaculatos in exultatōne: soli deo sal-
uatori nostro. p̄ ihm xpm dñm n̄m gl̄ia magni-
ficētia imperiū et potestas ante omne seculū: et
nunc et in omnia secula seculorum amen.

*Explicit epla beati iude apli. Incipit prologus
in apocalip̄sim.*

Iohannes ap̄lus et euangelista
a xpo elect̄ atq; dilect̄. in tanto
amore dilect̄is uxor̄ habit̄
est. vt in cena sup̄ p̄et̄ eius recū-
beret et ad crucē ass̄ti soli m̄ez
pp̄az omēdasset: vt q̄ nubes uolentem ad am-
plexū v̄ginitat̄ ascenderet: ip̄i ad eū odidēdā v̄-
ginē edidisset. **I**de itaq; eū ap̄t̄ v̄bam dei et test̄i-
monij ihu xpi in pathmos insula sortiret̄. exilū:
illie ab eodē apocalip̄sis p̄ ostēsa describit̄: vt si-
cut in p̄ncipio canonis id est libri genesios in cor-
ruptibile p̄ncipiū p̄notat̄: ita etiā in corruptibilis-
simo p̄ v̄ginem in apocalip̄si redderet̄ dicentis.
Ego sum alpha et ω: inīciū et finis. **I**de ē iohan-
nes. q̄ scēis sup̄uenisse sibi diē regressōnis d̄ eō
pore uocāt̄ in epheso discipul̄ d̄scēdit in d̄f̄ol-
sum sepulchr̄e sue locū. oracōneq; ōpleta reddi-
dit sp̄m. taz a dolore mort̄ fact̄ extranē: q̄
a corrupcōne carnis roscit̄ alien̄. **C**ui tamē
scripture dispositio uel libri ordinacō ideo a no-
bis p̄ singula nō expōit̄: vt nescientibz in qui-
rendi desiderij collocet̄: et querētibz labor̄ frue-
tus. et deo mag. stern̄ doctrina seruetur.